

**110 години от
Илинденско-Преображенското
въстание**

Сребърна възпоменателна монета
Емисия на БНБ

**110th Anniversary
of the Ilinden-Preobrazhenie
Uprising**

A Silver Commemorative Coin
BNB Issue

© Българска народна банка, 2013

© Доц. д-р Александър Гребенаров, текст, 2013

© Питър Скип, превод, 2013

© Bulgarian National Bank, 2013

© Assoc Prof Aleksandar Grebenarov (PhD), text, 2013

© Peter Skipp, translation, 2013

На 20 юли/2 август 1903 г. (Илинден) българското население в Македония и Тракия се вдига на бунт срещу Османската империя под ръководството на Вътрешната македоно-одринска революционна организация (ВМОРО). В Македония въстанието бързо обхваща районите на Битоля, Охрид, Струга, Преспа, Лерин, Прилеп, Кичево, Демирхисар и Костур; провъзгласена е Крушевската република. Сражения се водят и в Скопски, Струмишки и Солунски окръг.

Боевете в Одринска Тракия започват на 5/18 срещу 6/19 август 1903 г. (Преображение). Четите освобождават Василико (дн. Царево) и Ахтопол и разгромяват военния гарнизон в с. Граматиково, Малкотърновско. Обявена е Странджанската република. Сражения се водят и в района на Мустафа паша (дн. Свиленград), а в Дедеагачко и Гюмюрджинско се провеждат диверсионни акции. В Серски революционен окръг въстанието избухва на 13/26 срещу 14/27 септември (Кръстовден), водено от чети на ВМОРО и на Върховния македоно-одрински комитет.

Сред ръководителите на въстанието са: Дамян Груев, Борис Сарафов и Анастас Лозанчев в Битолски окръг, Михаил Герджиков, Лазар Маджаров и Стамат Икономов в Одрински окръг, Яне Сандански и ген. Иван Цончев в Серски окръг.

Зле въоръжените и недообучени 26 000 въстаници обаче трудно могат да противостоят на огромната армия, изпратена от Отоманската империя, снабдена с модерно въоръжение, транспорт и комуникации. Въстанието е потушено с погроми – избити са 4690 души, предимно старци, жени и деца, опожарени са над 12 000 къщи. Повече от 30 000 бежанци търсят спасение в България, където намират не само подслон и препитание, но и защита на българското си име, език и народност.

On 20 July Old Style (2 August) 1903, Ilinden or St Elijah's Day, the Bulgarian population of Macedonia and Thrace mounted an uprising against the Ottoman Empire led by the VMORO Internal Macedonian and Hadrianopolitan Revolutionary Organisation. In Macedonia the uprising rapidly spread across Monastir (Bitola), Ohrid, Struga, Prespa, Lerin (Florina), Prilep, Kičevo, Demir Hisar and Kostur (Kastoria) and involved the proclamation of the Kruševo Republic. There were armed clashes in the Skopje, Strumica and Solun (Salonika) areas.

Eastern Thrace rose on the night of the 5th (18th) August 1903, being Preobrazhenie or the Feast of the Transfiguration. Armed bands liberated Vasilikon (Tsarevo) and Agathopolis (Ahtopol) and defeated a military garrison at the village of Gramatikovo near Malko Tarnovo. The Strandzha Republic was proclaimed. There were also armed clashes near Mustafapaşa (Svilengrad), with guerrilla raids near Dedeağaç (Alexandropolis) and Gümülcine (Komotini). In the Ser (Serrai, Serres) Revolutionary Region the uprising began on the night of the 13th (26th) September, being Krastovden or the Feast of the Holy Cross, under the

leadership of the VMORO and the Supreme Macedonian and Hadrianople Committee.

Among the leaders of the uprising were Damyan Gruev, Boris Sarafov, and Atanas Lozanchev in Bitola, Mihail Gerdzhikov, Lazar Madzharov and Stamat Ikonov in Hadrianople, Yane Sandanski and Gen Ivan Tsochev in Ser.

The 26,000 poorly armed and inexperienced rebels yielded to the enormous enemy army of the Ottoman Empire with its modern armament, transport, and communications. The uprising ended in atrocities, with 4690 killed, mainly old people, women, and children, and over 12,000 houses torched. More than 30,000 sought refuge in Bulgaria, finding not only sanctuary and sustenance there, but also pride in their Bulgarian culture, language, and ethnicity.

ТЕХНИЧЕСКИ ПАРАМЕТРИ

Емисия	2013 г.
Номинална стойност	10 лева
Метал	сребро, проба 925/1000
Качество	мат-гланц, висше
Тегло	23.33 г
Диаметър	38.61 мм
Гурт	гладък
Тираж	3000

Художествен проект: Иван Тодоров, Тодор Тодоров
и Георги Тодоров

Монетата е изработена
в българския Монетен двор.

Емитент: Българска народна банка

SPECIFICATIONS

Year of issue	2013
Nominal value	10 leva (BGN 10)
Metal	Ag 925/1000
Quality	proof, mint state
Weight	23.33 g
Diameter	38.61 mm
Edge	flat
Mintage	3000

Artistic design: Ivan Todorov, Todor Todorov
and Georgi Todorov

The coin is minted in the Bulgarian Mint
Issuer: Bulgarian National Bank